

ÀFRICA

La dreta puja a Polònia davant la crisi dels refugiats

El país pràcticament no té sol·licitants d'asil, però busca marcar un perfil propi davant d'Alemanya

GERARD DE JOSEP BARCELONA | ACTUALITZADA EL 25/10/2015 00:00

Una dona passa davant d'unes falques electorals dels dos principals partits a Milanówek, una població a pocs quilòmetres de Varsòvia. / KACPER PEMPEL / REUTERS

Unes altres eleccions decisives. El resultat de la cita que Polònia té avui amb les urnes pot ressonar a tot el continent. Les enquestes són clares: el partit xenòfob de dretes Llei i Justícia (PiS) surt com a clar favorit. Si es compleixen els pronòstics, el paper de l'Europa de l'Est en la crisi de refugiats i la posició d'encaix del Regne Unit dins la Unió Europea emergiran l'endemà amb noves ombres i menys llums.

L'economia polonesa creix i, de fet, va ser l'únic país europeu que va evitar la recessió. Però sembla que res d'això evitarà que canviï de govern. Fins fa poc, Plataforma Cívica, el partit de centredreta que va fundar l'actual president del Consell Europeu, Donald Tusk, portava vuit anys encadenant èxits al capdavant de l'executiu. La percepció ara ha canviat: la

formació, immersa en un cas de corrupció, ha perdut el contacte amb la gent i, per acabar-ho d'adobar, la primera ministra, Ewa Kopacz, ha acabat acceptant la quota d'acollir 7.000 refugiats. Això sí, de mala gana, i ha demanat que siguin de religió cristiana.

“Polònia no és responsable del que està passant al Pròxim Orient i al nord de l'Àfrica. Però si se'ns força a prendre decisions com aquesta, estaria bé tenir un control sobre els refugiats, i haurien de ser cristians, perquè poguessin integrar-se”, opinava un dels diputats del PiS, previsible vencedor als comicis. Segons les últimes enquestes, més de la meitat de la població rebutja acollir refugiats.

Pol Morillas, investigador del Cidob, aclareix a l'ARA que Llei i Justícia “no és un partit euròfob, però sí euroescèptic”. Així, Morillas assegura que l'actitud bel·ligerant que ha adoptat Polònia davant de la crisi dels refugiats respon sobretot a la voluntat de “marcar un perfil propi” davant d'Alemanya.

De fet, l'onada de persones que fugen de països en conflicte com Síria, l'Afganistan i l'Iraq no és realment un problema per a Polònia. Té pocs sol·licitants d'asil i el 95% dels polonesos se senten ètnicament polonesos. Les minories que acull són bàsicament alemanyes i ucraïneses.

“La qüestió dels refugiats l'ha incorporat l'extrema dreta en el seu discurs, però ja eren partits que pujaven. No ho han fet perquè hagin aconseguit treure el tema dels refugiats”, diu a l'ARA Xavier Casals, doctor en història contemporània especialitzat en extrema dreta.

La situació a Europa

A Àustria, a principis d'octubre, el xenòfob Partit de la Llibertat aconseguia trepitjar els talons dels socialistes en les eleccions municipals de Viena amb un 30,79% dels vots. Una de les promeses electorals que havia fet el seu líder, el controvertit Heinz-Christian Strache, era construir una tanca que recorregués tota la frontera del país, com ja va fer a Hongria Viktor Orbán. Viena espera rebre aquest any unes 12.000 sol·licituds d'asil. L'argument que feia servir Strache no és nou: vendre la crisi dels refugiats com una oportunitat per a islamistes radicals que busquen entrar a Europa: “Tenim una cultura cristiana i volem que els nostres fills la mantinguin”, va dir.

Geert Wilders, el líder populista holandès, també s'hi afegia. Va titllar l'onada migratòria de “tsunami d'asil islàmic” i els refugiats de “bombes de testosterona” que amenacen les dones autòctones.

“La crisi econòmica no porta necessàriament un augment de l’extrema dreta”, sentència Casals, que recorda que a les eleccions europees la ultradreta va augmentar als països més rics: “Pràcticament no hi ha extrema dreta a cap dels països rescatats”. El fet que avancés en països com Suïssa, Suècia, França i Holanda confirma la visió de l’historiador.

A Grècia, en canvi, on el partit neonazi Alba Daurada és tercera força al Parlament, el nombre de votants d’extrema dreta s’ha estancat. A les últimes eleccions, celebrades al setembre, va aconseguir el mateix 7% dels vots que al gener, i això que des de principis d’any el país hel·lènic ha rebut 400.000 immigrants i refugiats, segons dades de l’Agència de l’ONU per als Refugiats.

Però Morillas matisa que l’estancament no es pot llegir només en aquesta clau. El partit conservador grec Nova Democràcia va defensar polítiques per aturar les arribades. “El discurs d’extrema dreta es fa permeable en els partits més tradicionals. Si les forces principals no s’hi enfronten, aquests discursos s’acomoden”, conclou Morillas.